

DISPONIBELT

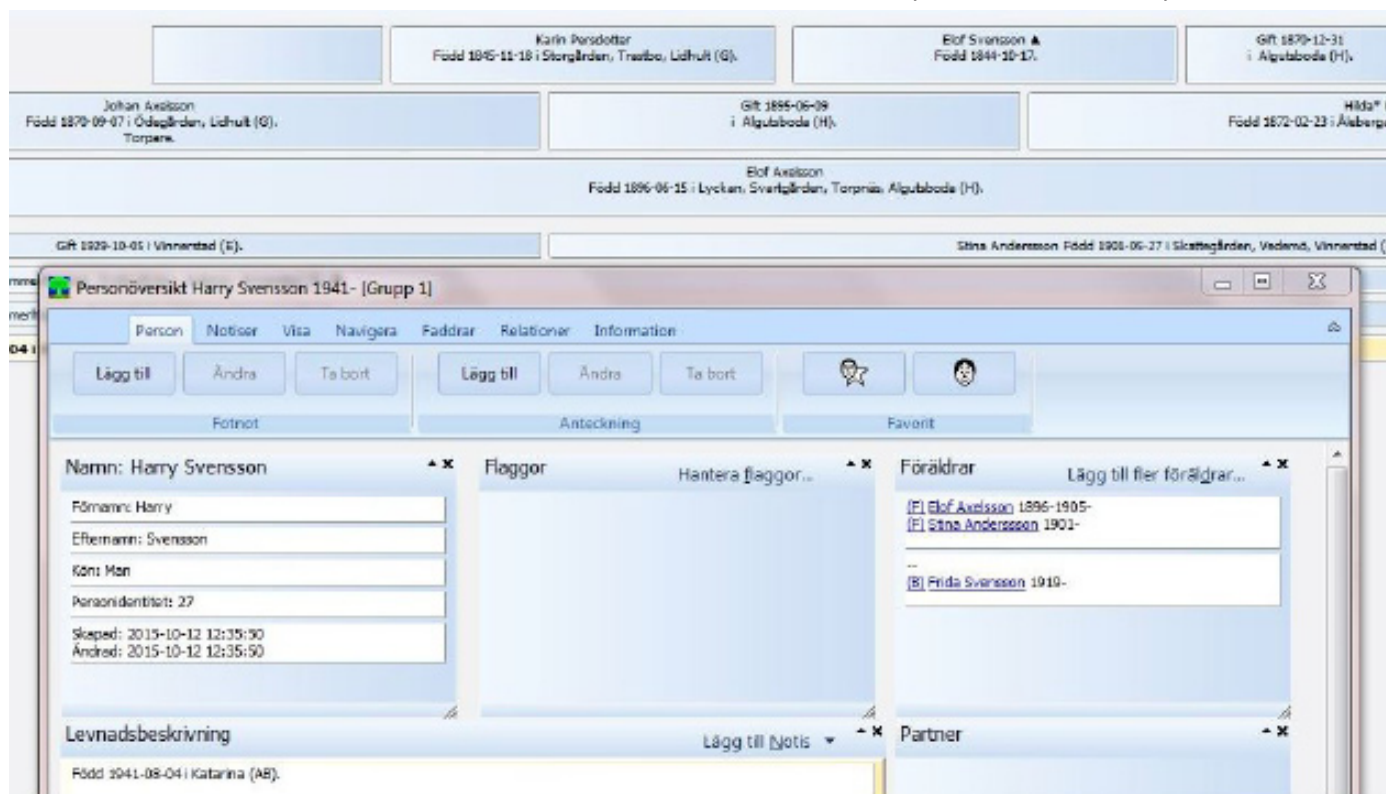
Medlemsblad för DIS-Bergslagen – regionförening till DIS.

Verksamhetsområde Bergslagen/Mälardalen.

Nr 1 2016

*Nya Disgen och en del av DIS funktionärer
på konferens i Linköping. Infällt Göran och Gun.*

DIS-Bergslagen - regionförening till DIS

DIS-Bergslagen
c/o Elsmarie Strömberg
Kristinagatan 16
724 61 Västerås

Internet:
www.dis-bergslagen.se

Plusgiro: 1175499-1 **E-post:**
styrelsen@dis-bergslagen.se

Styrelse:

Brage Lundström, ordförande
Södra Allégatan 20, 722 14 Västerås
Tel 070-211 04 82
e-post: brage.lundstrom@telia.com

Elsmarie Strömberg, sekreterare
Kristinagatan 16, 724 61 Västerås
Mobil: 070-210 19 15
e-post: elsmarie.stromberg@gmail.com

Gerd Svensson, kassör
Svärdsliljegatan 11 B, 722 27 Västerås
Tel 021-41 96 59. Mobil: 0735-77 18 71
e-post: r.gerd.svensson@spray.se

Jan Wallin, ledamot
Eklundavägen 18, 702 17 Örebro
Tel 019-18 38 30
e-post: g-j.wallin@telia.com

Gun Utterström, ledamot
Malmbergsgatan 79F, 723 35 Västerås
Mobil: 070-663 60 45
e-post: gun.utt@telia.com

Håkan Johansson, ledamot
e-post: hakan.johansson.021@telia.com

Åke Dahlqvist, suppleant
Gulsparsvägen 3, 731 42 Köping
Tel 0221-150 00
e-post: ake.dahlqvist@koping.net

Orvar Asplund, suppleant
e-post: orvar.v.asplund@tele2.se

Disbytombud:

Kerstin Malm Lärkvägen 4, 703 48 Örebro
e-post: kegubi60@gmail.com
Tel 019-26 05 85

Håkan Johansson
e-post: hakan.johansson.021@telia.com

Kartansvarig:

Åke Sjödin
e-post: ake.sjodin@mailbox.swipnet.se

Disponibelt

Alla bidrag mottages tacksamt. Det kan gälla intressanta saker som du stött på i din forskning, Disgen-tips etc. Skicka ditt bidrag till redaktör eller bitr. redaktör.

Skribenter och medverkande i framtagandet av detta nummer:
Jan Wallin, Gun Utterström, Göran Thomasson, Elsmarie Strömberg, Bo Homgren, Curt Nordin, Johan och Brage Lundström.
Ansvarig utgivare: Brage Lundström.

Faddrar:

Disgen för PC:
Bengt Hammarström
Villagatan 19, 691 41 Karlskoga
Tel 0586-365 87. e-post: b.hammarstrom@telia.com

Jan Wallin
Eklundavägen 18, 702 17 Örebro
Tel 019-18 38 30. e-post: g-j.wallin@telia.com

Disgen för Macintosh:
Sven Olby
Ragnaröksgatan 12, 723 55 Västerås
Tel. 021-204 94. e-post: sven.olby@telia.com

Min Släkt för PC:
Daniel von Schantz
e-post: daniel.von-schantz@edu.borlange.se

Ortansvariga:

Dalarna:	Vakant
Karlskoga:	Bengt Hammarström se under Faddrar
Örebro:	Jan Wallin se under Styrelsen
KAK:	Åke Dahlqvist se under Styrelsen
Västerås:	Brage Lundström se under Styrelsen
Södermanland:	Göran Thomasson Bosättervägen 3, 633 47 Eskilstuna e-post: g.thomasson@telia.com
Karlstad:	Kjell Hasselroth Stor Ingmars väg 13, 653 46 Karlstad e-post: kjell.hasselroth@comhem.se
Sala:	Gun Utterström se under styrelsen
Fagersta:	Kent Ramström Snödroppsvägen 19, 737 42 Fagersta e-post: kir.ramstrom@gmail.com

Webbmaster:	Elsmarie Strömberg	se under Styrelsen
Redaktör:	Elsmarie Strömberg	se under Styrelsen
Bitr. redaktör:	Brage Lundström	se under Styrelsen

Ordföranden har ordet!

Sedan min senaste krönika har en viktig sak skett vad gäller användandet av databaser. SVAR har förändrat sin "Digitala forskarsal" i ämnesområdet "Skatter". Tidigare fick man klicka med musen på olika ställen för att komma till nästa sida och förstora bilden. Helt plötsligt kom en notis: **Nyhet!** Testa betaversion av vår nya bildvisning.

Den nya bildvisningen revolutionerade användningen. Man skrollar med noshjulet för att förstora/förminska och kan använda tangenten "Page Down" för att komma till nästa sida. För mig som är inne på Mantalslängder, Boskapskattelängder och Landskapshandlingarna samt ibland Älvsborgs lösen i stort sett varje dag har det underlättat mycket. Den nya bildvisningen har även underlättat att kopiera källangivelsen för inklistering i dokument och i Disgenprogrammet. Det enda som jag saknar är bättre register. Det är ett tidsödande sökande för att hitta källdokumentet. Förr fanns det ett register på Älvsborgs lösen som försvann i och med den senaste förändringen. Jag har själv gjort ett eget register i ett Exceldokument där jag skrivit in eller klistrat in på vilket bildidentifikationsnummer man hittar källuppgiften. Idag har jag kommit upp till ca 600 sidor, Jag kan snabbt klistra in id.numret på SVARs sida och kommer direkt till rätt sida, eller om det är någon annan ort i den socknen så behöver man inte söka.

Ett exempel visas på annan sida i tidningen tillsammans med SVAR-sidan.

Det vi har jobbat med inom DIS-Bergslagen de senaste åren är att ta fram kursböcker i Disgenprogrammet. Vi har några duktiga personer som lagt ner mycket tid på detta och vilka är värda en uppmuntran. Vi har sedan många år också handledningar/lathundar på vår hemsida för att hjälpa i första hand användare av Disgenprogrammet.

Vid deltagande på släktforskarclubbars möten där jag visat hur jag gör mina släktböcker har en del sagt sig ha för avsikt att byta släktforskarprogram till Disgen när man ser hur man kan använda det. I en kurs som jag avslutade före jul var det en deltagare som konverterade från Holger till Disgen. Detta för att kunna göra de boxar som är en del i att visa icke släktforskare hur man kan presentera anfäder och få fram kartan med födselar, flyttningar m.m. I slutet av januari ska vi besöka Västerås Bokbinderigilles lokal där Torsten Eriksson (DIS- medlem) och jag ska visa hur man limmar ihop dokumentet och förser det med hårda pärmar.

Vid årets första tematräff i Västerås kommer vi att visa olika sätt att presentera vår forskning och olika källor att forska i.

Temat för släktforskningens dag ägnas åt DNA. Min son som forskar i Sverige och USA - Philadelphia - berättade för en del år sedan om andra sätt att konstatera släktskap. Han har på min uppmaning skrivit en artikel som kan visa ett kommande alternativ till DNA.

Släkt eller inte släkt? Näsan vet!

Näsan kan ge oss mycket mer information än vad det är som luktar i skafferiet. Ny forskning visar att luktsinnet kan ge oss en hel del social information som till exempel om individen vi möter är sjuk, om personen är en biologiskt lämplig person att skaffa barn med samt ger oss information om personen vi träffar är en släkting. All den här informationen får näsan genom att fånga upp signaler i vår kroppslukt som härrör från den del av vår gen som brukar kallas för donatorgenen, dvs. den del av vår genetik som avgör om vi kan donera organ till varandra. I medicinska termer kallas den för histokompatibilitetsantigen (HLA). Vår HLA ärvs från våra föräldrar men en del av den är unik och få individer har en identiskt HLA. Det är på grund av vår unika HLA som vi kan avgöra släktskap via luktsinnet genom att delar av vår kroppslukt regleras av HLA komplexet vilket gör att varje individ har en unik kroppslukt. När vi möter en person jämför vi helt enkelt den personens HLA som finns i deras kroppslukt med vår egen. Eftersom HLA komplexet är så brett så är det en stor sannolikhet att en person som har HLA information som uppvisar en stor överlappning med ens eget HLA är en släkting. Lite enkelt kan man jämföra det med att om alla personer i din släkt har den ovanliga egenskapen att ha två näsor är det en stor sannolikhet att alla nya personer du möter med två näsor är dina släktingar. På samma sätt "argumenterar" näsan. Förmåga att identifiera personer via deras kroppslukt sker utanför vårt medvetande och automatiskt men ett flertal studier har visat att det har en stor påverkan på vårt beteende. Hur har då denna förmåga utvecklats? Forskningen pekar på att det först och främst har varit behovet att välja en lämplig biologisk partner som har tvingar fram den här förmågan. Genom att välja en biologisk partner som inte är nära släkt ökar avkommans chanser till överlevnad dramatiskt genom att undvika inavel och studier har visat att särskilt kvinnor är väldigt duktiga på att fånga upp och använda sig av den här informationen. Med andra ord, vår förmåga att sniffa oss fram till släktskap är en biprodukt av en evolutionärt mycket viktigare funktion – att få livsdugliga barn.

Flera forskningsprojekt försöker nu identifiera exakt vilka delar av kroppslukter som förmedlar HLA informationen, hur vi kan läsa och använda oss den koden samt försöker bygga elektroniska näsor som kan detektera dessa lukter. Om vi kan lösa dessa frågeställningar öppnar det upp för en rad olika applikationer som till exempel att använda vår kroppslukt istället för fingeravtryck för identifikation, att bestämma lämpliga organdonatorer via analyser av individernas kroppslukt samt, kanske mer intressant för den här läsekretsen, att bestämma vem som är släkt med vem genom jämförelse av deras kroppslukter.

*Johan Lundström | Associate Professor
Dept. of Clinical Neuroscience | Karolinska Institutet
johan.lundstrom@ki.se | www.ki.se*

Användbara appar och andra hjälpprogram för släktforskare

Jan Wallin, Örebro

Under hösten 2015 har jag på tematräffar i Västerås och Örebro visat hur några appar för android-telefoner/läsplattor kan användas av släktforskare för att kunna visa sin släkt på ett lättillgängligt sätt. En del program för PC med Windows visades också vilka kan underlätta arbetet med den egna släktforskningen.

Appar för telefoner med operativsystemet Android

Jag själv använder Android, därför denna begränsning. Förutsättningarna att välja app är att kunna läsa sin släktdatabas, inte att arbeta med eller att uppdatera den.

1. Enklaste lösningen är att skapa en Gedcom-fil med allt man vill kunna läsa. Det går att exportera släktdata till Gedcom-format från de flesta släktforskarprogram. Gedcomfilen lagras sedan i den mobila enheten. Med hjälp av en lämplig app kan man direkt läsa Gedcom-filen.

Exempel: **ezGED Viewer**, <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sourcequest.ezged&hl=sv>

2. En annan lösning är att från en Gedcom-fil konvertera till en specialformaterad fil som sedan lagras i den mobila enheten.

Exempel: (gratis). Till PC-datorn laddas ett program Download GedStar Pro Installer V4.6.0 och installeras, <http://gedstarpro.com/download.php>. Sedan konverteras Gedcom-filen till ett GEDSTAR-format. Skapa gärna ett Dropbox-konto och markera att GEDSTAR-filen ska lagras där, då får du möjlighet att läsa från alla dina mobila enheter.

Nästa steg är att ladda ner appen Download app for Android 4 från Google Play Store till din mobila enhet. Sedan söker du upp GEDSTAR-filen, markerar den och öppnar den med GedStar Pro-appen. Filen lagras i mobila enheten och öppnas vid behov. Flera släktdatabaser kan hanteras.

3. De forskare som har sin databas lagrad i "Molnet" hos kommersiella aktörer kan nå sin databas såväl från internetanslutna datorer som mobil enhet. Då är det möjligt att förändra databasen även från mobiltelefonen.

exempel på aktörer: **RootsMagic, Ancestry** och **My Heritage**.

4. Ytterligare ett alternativ är att utforma ett utskriftsformat med hela släktdatabasen och lagra den som en **pdf-fil**. Det krävs då att man på sin dator har installerat

en fiktiv drivrutin för pdf-skrivare, t ex **PDF Creator**, <http://pdfcreator.swedish.toggle.com>. I Disgen-programmet ger utskrift som Släktmatrikel ett bra underlag för pdf-filen. När pdf-filen är skapad lagras den i den mobila enheten och öppnas med appen **Adobe Acrobat Reader**. Appen ger möjlighet att söka på namn.

Program för PC-dator med Windows

5. I Windows 7-10 finns ett **skärmklippverktyg** som är ett program som kan hittas under programappen Tillbehör, %windir%\system32\SnippingTool.exe. Det kan användas för att klippa ut bilder från datorskärmen och lagras som bildfiler i släktforskningsprogrammet. Praktiskt är att skapa en genväg och spara den i Aktivitetsfältet (ikonen med saxen):

Ställ in så att det är möjligt att markera det avsnitt du vill ha med en rektangel.

För äldre windowsversioner finns möjligheten att ladda ner GadWin Print Screen gratis <http://www.gadwin.com/download/>.

6. Ett enkelt och mycket användbart **bildbehandlingsprogram** är **IrfanView**. Ladda ner gratis från <http://www.irfanview.com/>. Det behövs 3 nedladdade filer som ska installeras: programmet, plugins och svensk språkfil.

Välj så att Windows associerar alla bildfiler med IrfanView, då visas bilden sekundsnabbt när du klickar på filen. IrfanView kan läsa ett stort antal olika bildformat och konvertera till andra format. Enkelt att beskära bilder, att reducera storlek, att omvandla till bilder i gråtoner. Enkelt att skapa panoramabilder av enskilda bildfiler. Finns med svensk språkfil.

7. **Avancerat bildbehandlingsprogram** som är gratis är **Gimp**. <http://www.gimp.org/downloads/>. Gimp är komplicerat och därmed svårt att använda, men nästan alla tänkbara funktioner finns. Det går att ladda ner en omfattande manual för att lära sig programmet.

8. **Google Earth** är ett omfattande kartprogram som laddas ned gratis från <http://www.google.com/intl/sv/earth/download/ge/agree.html>. Det är möjligt att skapa kartbilder från intressanta släktbygder och släktgårdar. Det går också i många städer få bilder på fastigheter i gatunivå. Ett roligt program att använda.

9. **Viewged** är ett visningsprogram för Gedcom-filer i en PC. Mycket litet och enkelt program som laddas ned gratis från <http://www.download3k.ro/Antivirus-Report-ViewGED.html>.

Ingen installation behövs, det är bara att starta exe-filen. Kan användas för att kontrollera innehållet i Gedcom-filer.

10. Filkomprimeringsprogrammet 7-Zip kan laddas ned gratis från <http://www.7-zip.org/>.

7-Zip kan packa upp komprimerade filer i zip-format och många andra packningsformat som Windows inte klarar. Det går också att packa en mängd filer till en komprimerad fil. Det är lämpligt när man från sitt släktforskarprogram skapat en mängd html-filer för att visas på en hemsida eller CD/DVD. Stora kartfiler som kommer att kunna laddas ner från DIS hemsida är i ett iso-format som kan användas direkt för att bränna en DVD. Med 7-Zip så kan iso-filer packas upp direkt för att lagras i läsbart format på hårddisken.

11. TeamViewer är fjärrkommunikationsprogram som du kan använda när du vill kontakta en fadder för support med något problem som berör släktforskarprogram. Det ger faddern möjlighet att se din skärm och förstå ditt problem och samtidigt visa dig hur du ska göra.

Ladda ner programfilen "Delta i fjärrstyrd session" http://download.teamviewer.com/download/TeamViewerQS_sv-isb.exe och spara filen på ditt windows-skrivbord. Starta programfilen och ring en fadder.

12. Evernote är ett anteckningsprogram som synkroniserar alla dina datorer och mobila enheter.

Du kan nå dina anteckningar från vilken internetdator som helst.

Ladda ner gratis från <https://evernote.com/intl/sv/download/>. Skapa ett användarkonto.

Anteckna med mobiltelefonen när du är ute och forskar eller träffar släktingar. Använd anteckningarna vid datorn när du kommer hem.

Notera att jag bara visat några exempel. Ofta finns en mängd med alternativa program att välja på. Det är bara att göra några smarta sökningar med en sökmotor i din webbrowser, t ex Google för att prova andra program.

Kurs att göra Släktbok

Specialerbjudande i studiecirkel "Att göra en släktbok" för medlemmar i Västerås och Västmanland (i första hand)

Krav: Släktforskat en tid. Har Disgen eller konverterar till Disgen. Egen laptop som dock finns att låna i lokalen.

Tid: 5 torsdagar 17.00 - 19.15 (varannan vecka)

Plats: Culturen alt Växhuset i Västerås

Pris: 800:-. Ev. abonnemang på Svar (10v/150:-)

Ingår: Kurshäfte på 24 sidor samt extra träff på Bok binderigillet där man får lära sig limma in materialet i hårda pärmar. Kopiering och material till självkostnad.

Anmälan: ABF Västerås 021 - 470 75 00 (Linda)

Man kan se exempel på en del av släktboksutlägg på "Bergslagsrötter". På dessa saknas själva databasen eller antavlor i tabellform. I kursen får man lära sig presentera anfäderna i boxar, hitta historiska kartor från Lantmäteriets hemsida, forska i Mantalslängder, Jordeböcker, Boskapsskattelängder, Älvsborgs lösen och andra källor. Egna fotografier ingår även i släktboken.

Nedan ex på två olika släktböcker.

SVAR:s bildidentifikation Exempel

Landskap	Handling	År	Ort / Socken	Svars Ident. nr
Norr.bott	Landskapshandl.	1539	Älvsbyn (ytterb.)	A0044382_00034
Västmanland	Landskapshandl.	1539	Reg. Västmanl	A0050463_00169
Västmanland	Landskapshandl.	1539	Irsta	A0050463_00176
Västmanland	Landskapshandl.	1539	Badelunda	A0050463_00181
Västmanland	Landskapshandl.	1539	Skerike	A0050463_00188
Västmanland	Landskapshandl.	1539	Hedkärria	A0051307_00090
Västmanland	Landskapshandl.	1540	Irsta	A0050469_00174
Västmanland	Landskapshandl.	1540	Register	A0050469_00207
Västmanland	Landskapshandl.	1540	Västervåla	A0050469_00207
Västmanland	Landskapshandl.	1540	Irsta	A0050469_00217
Västmanland	Landskapshandl.	1540	Badelunda	A0050469_00220
Västmanland	Landskapshandl.	1541	Badelunda	A0050474_00193
Dalarna	Landskapshandl.	1541	Sälje Floda	A0051311_00045
Västmanland	Landskapshandl.	1543	Hedkärria	A0051315_00096
Dalarna	Landskapshandl.	1543	Sälje Floda	A0051316_00045
Västmanland	Landskapshandl.	1544	Kallmora	A0051317_00083

Start SVAR, Digitala forskarsalen

Digitala forskarsalen Specialsök Arkiv Person

Arkiv Söktips Mest använda specialsök

Länkar till digitaliserade arkiv

- [Boskaps- m flängder](#)
- [Frälse- och rusttjänstlängder 1552-1632](#)
- [Jordeböcker ca 1630-1750](#)
- [Kammarkollegiet Frälse- och rusttjänstlängder 1632-1680](#)
- [Landskaphandlingar 1530-1630](#)
- [Mantalslängder 1642-1820](#)
- [Mantals- och kronotaxeringslängder, Stockholms stad 1652-1915](#)
- [Räkenskaper för Jämtland och Härjedalen 1600-1645](#)
- [Älvsborgs lösen 1571 och 1613](#)

Fyller man ex. A0051307_00090 i rutan för bildid. kommer man till sidan med Hedkärria.

Den som nämns är bergsmannen Peder Olsson (skatten bortklippt)

Skall jag testa mitt DNA? Del 2

Åke Sjödin, Västerås

I ett tidigare nummer beskrev jag vilka tester som finns när man vill testa sitt DNA. Jag slutade denna med följande stycke.

Nästa utmaning

Det har visat sig att även min farfars farfar var okänd. Karl Johans far Carl Gustaf föddes den 18 augusti 1847 i Gålsjö av Anna-Lisa Gustafsdotter-Brelin, som var piga hos bruksinspektör Gustaf Ludvig Aspholm och hans hustru Catharina Johanna Clason på Gålsjö bruk. En hypotes är att fadern skulle kunna vara en av Catharina Johannas bröder som varit på besök i Gålsjö. Det skulle kunna vara en förklaring till att Carl Gustaf tog sig namnet Clason. Men det finns ju även möjlighet att det är någon med namnet Clas som är skyldig.

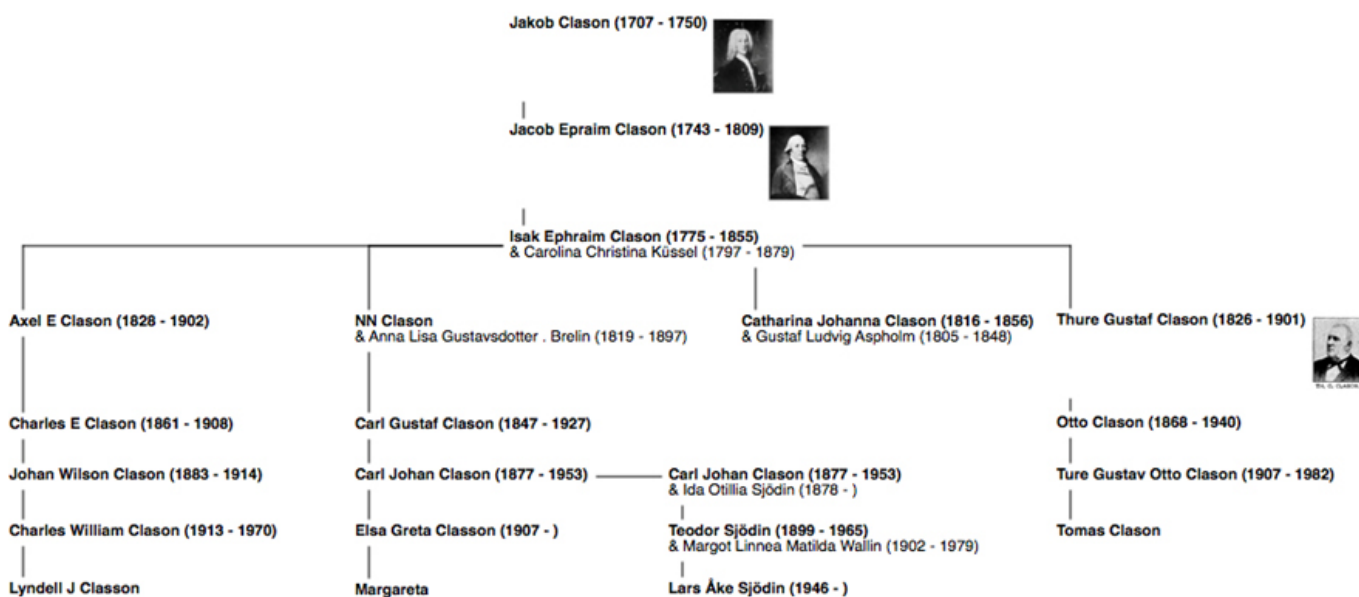
Det som jag tänker börja med är att försöka få kontakt med någon manlig släkting till Catharina Johanna Clason och hoppas att han är villig att göra ett Y-DNA-test.

En annan hypotes är att det kan vara någon smed med anor i Europa. I Gålsjö fanns namn som Meijer, De Wall och Boija.

Hur gick jag vidare?

Jag hade kontakt med en kvinnlig släktforskare i Kanada som tillhörde denna släkt Clason. Lyndell, som hon heter, gjorde sitt första besök i Sverige i våras. Jag träffade då henne i Västerås innan hon besökte Härnösand (där Bollsta Bruks handlingar förvaras) och Bollstabruk (där jag växte upp och hennes farfars farfar bodde under en tid i brukets herrgård). Hon skulle övertyga att någon av hennes bröder skulle göra en test. Tyvärr lyckades hon inte med detta.

Nu började jag leta ättlingar i Sverige. Jag valde ut tre stycken och skrev ett brev (där jag beskrev mitt syfte och förklarade lite om DNA-tester.) Efter några veckor fick jag kontakt med Tomas. En man boende utanför Stockholm. Jag frågade om han ville göra en YDNA12 test. Om denna test skulle vara positiv visar den att vi är släkt på den manliga sidan för ett antal generationer sedan. För ett par månader sedan kom resultatet. Testen var positiv. Det var lite rea på tester i samband med jul så jag utökade testen till en YDNA67 och förra veckan kom resultatet. Det var positivt och skilde sig bara på två ställen. Så på något ställe i våra manliga anor är det en gemensam ana. Jag tror fortfarande att det var någon av Catharina Johannas bröder.

Att göra en släktbok

Curt Nordin, Västerås

Jag har släktforskat i 10-talet år och mera intensivt de senaste 7 åren, då jag gått kurser för nybörjare och en fortsättningskurs. Sedan jag övergått till släktforskningsprogrammet Disgen blev det en kurs i det också. Så småningom infann sig behovet av att göra något mer konkret av allt material som jag samlat ihop. Tanken på att göra en släktbok växte fram och jag såg att ABF ordnade en cirkel med Brage Lundström som ledare.

Med hans hjälp skulle allt gå som en dans, men fullt så enkelt var det ju inte, även om hans värdefulla tips och hjälp med kartor och annat var till stor hjälp och gav många ”aha” upplevelser. Bara att lära sig använda skärmlippverkyget visade sig vara mycket praktiskt men krävde en del träning

Jag har gjort en del släktforskning åt min systems man Lars-Gunnar som härstammar från Byske. Det samlade materialet borde gå att göra något av, som en liten slutkläm på kursen. Men hur samla materialet till en släktbok? Flera frågor infann sig: (forts sid. 10)

Disgen 2016 och DIS-Bergslagens nya kursbok

Gun Utterström Västerås och Göran Thomasson Eskilstuna (se första sidan)

Nytt år och nyheter att se fram mot!

Till våren kommer nya Disgen 2016 som vi väntat på. Programmet har fått en rejäl ansiktslyftning med överskådliga funktioner och en större databas med modern lösning. En del nya funktioner, som vi kommer att ha glädje av, tillkommer redan nu och fler kommer senare.

En funktion som varit efterfrågad, är möjligheten att registrera foster- och adoptivbarn. Nu kommer man också att kunna välja, om det är de biologiska anorna eller fosterfamiljens anor som ska visas och skrivas ut i tabeller och tavlor.

En annan nyhet som ligger i tiden är möjligheten till samkönade relationer.

Faddrar hanteras som verkliga personer, de är i många fall släktingar, och inte bara som namn.

När den skarpa utgåvan av Disgen 2016 kommer, räknar vi med att vår nya kursbok också ska vara färdig, tryckt och klar för distribution.

DIS har beslutat att stå bakom vårt utbildningsmaterial och att det kan användas av alla regionföreningar som så önskar.

Den nya kursboken, anpassad till Disgen 2016, är tänkt att fungera på samma sätt som våra tidigare böcker. Den ska kunna användas till en lärarledd kurs med åtta kurstillfällen om ca 3 timmar per gång. Den ska också fungera till självstudier hemma i egen kammare.

De åtta avsnitten lär från grunden ut hur man registrerar. Man arbetar med fiktiva personer i en särskild datamapp som skapas i kursen.

Orts- och källregistret får en hel del utrymme. Hur man hanterar notiser och faddrar övar man på. Åt sökning ägnas ett helt avsnitt. Det finns utökade möjligheter till sökning i det nya programmet. Att hantera utskrifter får man prova på. Det finns nu flera bra utskriftsmallar, och det är nu lättare att spara egna justeringar av mallarna. Bilder och porträtt kan man också vilja ha med i sina utskrifter.

Utöver dessa åtta avsnitt finns det en fördjupningsdel. Där hittar man andra nyttigheter, t.ex. grunderna i karthantering och dubbletsökning. Hur man sätter flaggor på en hel släktgren, i stället för att skapa en flock, kan vara praktiskt att veta. Likaså lite datateknik för att hantera lagring av säkerhetskopior på externa medier.

En praktisk finess med upplägget av kursmaterialet är att det, förutom kursboken, finns backupfiler att ladda ner, en för varje kapitel. Backupfilerna består av "lärarlösningen" av Avsnitt 0 – Avsnitt 8.

På en kurs kan då läraren se till att alla deltagares datamappar är identiska inför varje lektion. Alla deltagare har samma uppgifter att arbeta vidare med. Dessutom kan man själv hemma öva flera gånger på avsnitt som man upplever som krångliga. Man återställer bara sin datamapp till hur den såg ut före det aktuella avsnittet och gör om övningen.

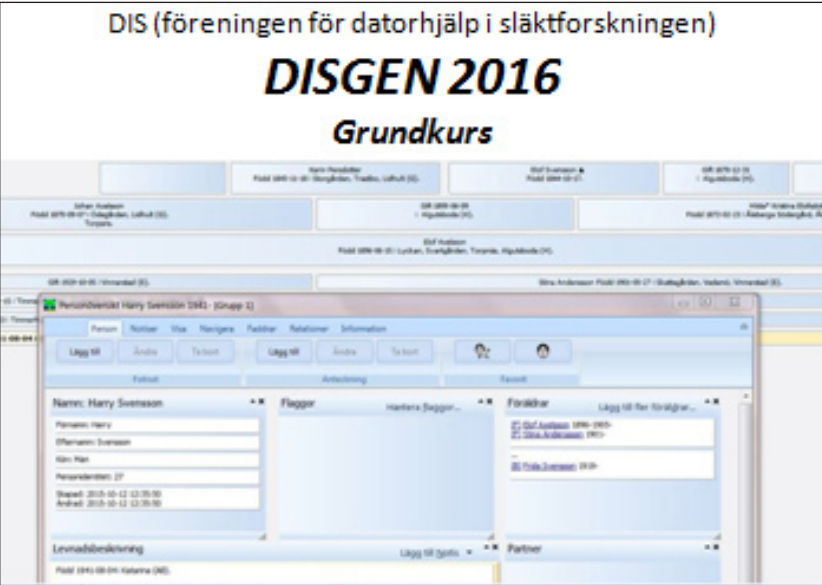
När vi arbetat med kursboken har vi varit hänvisade till testupplagor av programmet. Nu har vi en så kallad förutgåva av Disgen 2016 att arbeta mot. Förutgåvan bedöms av DIS vara riskfri att använda, men ska filas lite mer på, innan den skarpa versionen släpps.

Den som är otålig kan redan nu köpa förutgåvan. I priset ingår då Disgen 2016 senare i vår. Se mer information på DIS hemsida.

Det är ännu inte klart hur den kursbok Göran och Gun arbetar med - i nära kontakt med DIS representanter - kommer att marknadsföras, tryckas, säljas och distribueras.

Kolla DIS-Bergslagens hemsida för att få aktuell information.

(Prel. förstasida till vänster)

DIS (föreningen för datorhjälp i släktforskningen)

DISGEN 2016

Grundkurs

Person: Harry Svensson

Person: Harry
Efternamn: Svensson
Födelse: 2015-05-12 12:00:00
Avlidit: 2015-05-12 12:00:00

DIS Bergslagen
© Göran Thomasson, Gun Utterström

Forska med Mantalslängder, Landskapshandlingar m.fl.

Brage Lundström, Västerås

Någon gång i mitten av 1980-talet kom jag första gången i kontakt med "Landskapshandlingarna". En kvinna från Luleå släktforskarclubb hade redovisat namnen på de tre tidigast nämnda bönderna i min hemby, mellan Luleå och Piteå. Den allra första uppteckningen var från 1539. Då jag hade forskat bakåt så långt som kyrkböckerna tillät blev jag intresserad att försöka komma ändå till den tiden. Det lyckades så småningom vilket också delvis legat till grund för de tre böcker jag skrivit om byn och de närmaste byarna.

Nästa projekt blev att försöka hitta min stamfader Eric Andersson som var född innan födelseböcker och andra kyrkböcker började upprättas. Året innan han nämndes som skattskyldig fanns det en bonde som var änkling med 1 dotter. Hennes anor har jag kunnat följa bakåt till 1539, men inte varifrån Eric kom.

Olika skattehandlingar

Landskapshandlingarna finns från 1539 till 1630. Från 1642 till 1800-talet finns **Mantalslängder**. För några år sedan kom så **Boskapskattelängder** från 1620 till 1636. Dessa senare överbryggade den lucka som länge fanns mellan 1630 till 1642. Det bör även i det sammanhanget nämnas **Älvsborgs lösen** 1571 och 1600. Av dessa är 1571 den jag oftast använder mig av.

Lennarts anfäder från Norbergs socken

En av de släktböcker jag arbetar med för närvarande är till en man som fyller år under sommaren. Hans farmors mormors mormors morfars mor var Elisabet Persdotter, född i Halvarsbening, utanför Norbergs tätort.

Artikeln syftar till att visa vad man kan få fram om hennes anfäder från ovannämnda skattehandlingar.

Hennika Bengtsson från okänd ort (Vad, Söderbärke?) torde vara **farmors morfars mormors morfars morfars morfars morfars far**. Han nämns bl.a. 1541. (Svar bildid: A0051311_00050) och i Älvsborgs lösen.

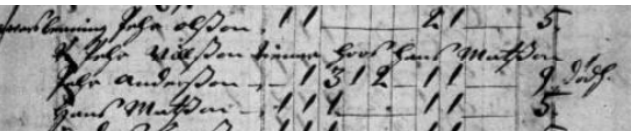
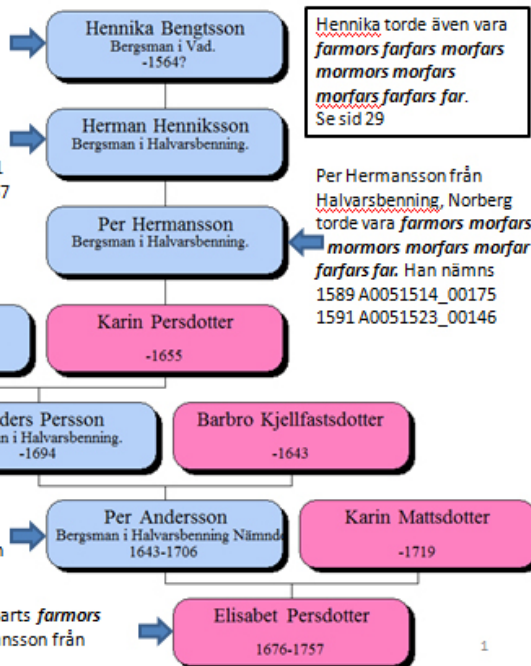
Herman Henniksson från Vad, Söderbärke torde vara **farmors morfars mormors morfars morfars morfars morfars farfar**. Han nämns 1539 A0051307_00090, Älvsborgs lösen 1571 B0001018_00072 och sista gången 1588 A0052931_00137

Per Östensson från (Vad) Söderbärke är **farmors morfars mormors morfars morfars farfar**. Han var gift med Karin Persdotter från Halvarsbening. Han nämns 1 gången 1610.

Anders Persson från Halvarsbening, Norberg är **farmors morfars mormors morfars morfars farfar**. Han var gift med Barbro Kjellfastsdotter från Halvarsbening.

Per Andersson från Halvarsbening, Norberg är **farmors morfars mormors morfars morfars farfar**. Han var gift med Karin Mattsdotter från okänd ort.

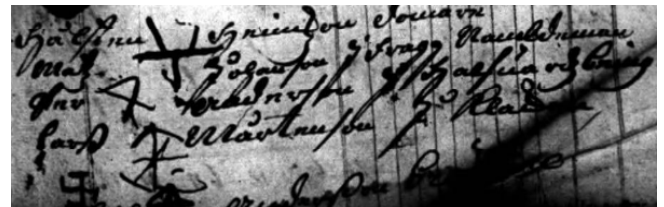
Elisabet Persdotter från Halvarsbening, Norberg är Lennarts **farmors morfars mormors morfars mor**. Hon var gift med Olof Hansson från Fliken, Norberg och senare med Per Persson från Lifsdal

Mantalslängden 1707 anger att Per Andersson, Lennarts **farmors morfars mormors morfars morfars** är död. Han begravs den 6 maj 1706 (Norberg C:3 sid 18)

1705 anges att Per Andersson hade hustru, 3 söner, 1 dotter och 2 sonhustrur. Totalt var man 8 personer.

Mantalslängden 1704 visar att han var nämndeman. Man kan även se hans bomärke.

1633 (nedan) hade Per Holstensson 4 personer på gården.

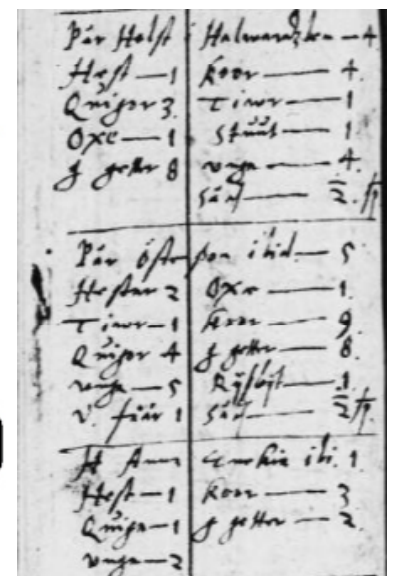
Häst 1, Qvigor 3, Kor 4, Oxe 1, Getter 8, Kor 4, Tjur 1, Stut 1, Ungnöt? 4. Utsäde ½ spann.

Per Östensson 5 personer.

Hästar 2, Tjur 1, Qvigor 4, Ungnöt 5, Får 1, Oxe 1, Kor 9, Getter 8, Risbit. (Bock) 3 Utsäde 2 spann.

Hustru Anna änka 1 pers.

Häst 1, Kviga 1, Ungnöt 2, Kor 3, Getter 2.

2 0	2	0
3 6	3	6
4	4	6
1 4	1	2
2	1	2
1 2	1	2
1 2	1	2
1 2	1	2

1630 Svar bildid: A0051700_00026 Per Holstensson 3/4 hemman och 6 personer

Per Östensson 1/2 hemman 4 personer

Änkan (Anna) 1/3 2 pers.

Älvsborgs lösen 1571 var en uttaxering från hela svenska folket för att lösa fästningen från danskarna. Alla skattskyldiga fick betala en tionde av sin samlade förmögenhet. För ovanligheten fick även prästerna betala tionde. De tillhörde ofta de förmögaste i socknen, vilket inte var fallet i Norberg. Utsnittet nedan har identifikationsnummer: B0001018_00072.

gullhorn; gullhorn	2 1/2 f	2 skivring - 2 f
gull	2 1/2 f	Malm - 1/2 vifst
riör	5	lög - 118 f 100
2 20 vifst	1	
gull	2	
gull	11 f 6 1/2 ö	
german ibid		
gull	55 lod	2 20 vifst - 4
gull	15 f	gull - 2
gull	11 1/2 f	gull - 24
gull	3	Andring - 120 f
gull	3	Malm - 1/2 vifst
gull	15	lög - 118 f 100
gull	1	
gull	11 f 5 ö	

Halvarsbenning	
Såar ågerlig	1 span
vår till äng	10 somr
Rent	
Skatte järn	4 hund 3 öre
Sjätte guld järn	1 hund
Skatte kol	1 stig
Dagsverken	6

1610 Svar bildid: A0051607_00083 anger att Bergsmannen (B) **Per Östensson** årligen sår 1 spann, därtill skördar han 10 sommarlass hö från ängsmärke.

(Skattar) Rëntar:

Skattejärn: 4 hundare 3 öre

Hyttegåldsjärn: 1 hundare

Skattekol: 1 stig

Dagsverken: 6

Holsten i Halvarsbenning ägde:

Koppar 2 lispund 5 mark, Kor 6 st, 2 års kvigor (ungnöt) 1 st, Getter 7 st, Tackjärn 2 skeppund, Malm 1/2 vichosten?.

Total förmögenhet (Löp) 118 mark 1 öre.

Skattar 11 mark 6 1/2 öre.

Herman ibid (Halvarsbenning) ägde:

Silver 85 lod, Tenn 15 mark, Koppar 14 1/2 lisp., Gille oxar 3 st, Kiffingsoxar 3 st, Kor 13 st, 3 års kviga 1 st, 2 års kvigor 4 st, Får 2 st, Getter 24 st, Tackjärn 120 skeppund, Malm 1 1/2 vichosten.

Total förmögenhet 1 716 mark 2 öre.

Skattar 171 mark 5 öre.

Största förmögenheten i Norbergs socken hade Lasse på Nyhyttan med 1 205 mark i värde. Skattade 120 1/2 mark.

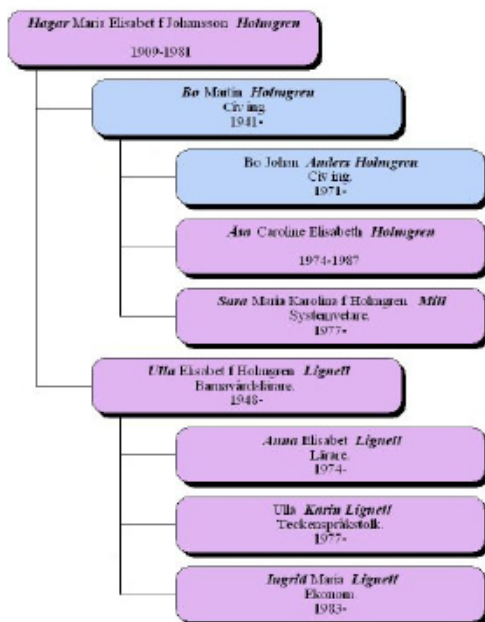
Han hade bl.a. 57 1/2 lod silver.

Lasse på Prästhyttan skattade 114 mark 5 öre 21 rundstycken. Han hade bl.a. 72 1/2 lod silver.

Bergsfogden Bengt Germundsson i Lifsdal skattade 113 mark 5 öre. Han hade bl.a. 18 kor, 20 skeppund tackjärn, 13 fat osmundjärn.

Prästen Olaus Johannis skattade 46 mark.

Totalt betalade Norbergs socken 2 323 mark 6 öre 13 rst.

Exempel från Bo Holmgrens släktbok över hans mor Hagar.

Boken består av 50-talet sidor:

1. En presentation av Hagars familj, barn och barnbarn samt anfäder med många fotografier.
2. En antavla i tabellform från Hagar.

Släktbokskursen var mycket givande. Den gav många fina tips på hur man kunde presentera sitt material. Dessutom fick man inblick i några områden som jag personligen inte sysslat med tidigare såsom mantalslängder och kartfunktioner i Disgen. Kursen blev en puff framåt i släktforskandet.

/Bo

Nya medlemmar i DIS-Bergslagen

Följande nya medlemmar, sedan föregående tidning, hälsas hjärtligt välkomna i vår förening:

Medl. Namn	Ort
33601 Inger Åsman	AVESTA
53819 Urban Lövstrand	ESKILSTUNA
53828 Anita Larsson	VÄRMLANDS NYSÄTER
53899 Anne Charlotte Dahlberg	FALUN
53909 Margareta Karlsson	VÄSTERÅS
53910 Birgitta Rudqvist Persson	SÄFFLE
53926 Jan Nyberg	KARLSTAD
53970 Anette Wennerström	VÄSTERÅS
53983 Christer Ekdahl	VÄSTERÅS
53993 Erik Pettersson	SÄFFLE
54011 Monica Damm	DALA-HUSBY
54015 Barbro Anita Fehrm Friberg	ÖREBRO
54028 Sören Sjöberg	ESKILSTUNA
54038 Helena Hurme	HELSINGFORS
54044 Olle Botheim	BORLÄNGE
54054 Birgitta Schortz	ÖREBRO
54067 Marion Josefsson	KOLSVA
54087 Doris Jansson	SMEDJEBACKEN
54089 Jan Larsson	LUDVIKA
54115 Örjan Gyhlenius	ÖREBRO
54125 Roland Magnusson	ARBOGA
54179 Bror Nilsson	RÅDA
54219 Sven Liw	VÄSTERÅS
54220 Lars Liw	VÄSTERÅS
54233 Ingrid Kolseth Friberg	BORLÄNGE
54248 Kent Strömwall	BORLÄNGE
54285 P-O Wibron	KARLSTAD
54292 Daniel Eriksson	VÄSTERÅS
54312 Bengt Pallin	FALUN
54315 Hans-Olov Mellqvist	ARVIKA
54324 Anette Fernström	FALUN
54349 Christina Agåker Norén	BORLÄNGE

Medlemmar i vår förening 1/1 2016

Centralort	DIS B	DIS	%
Västerås	412	116	78,0%
Örebro 1)	277	294	48,5%
Dalarnas län	200	252	44,2%
Värmlands län	144	344	29,5%
KAK	131	48	73,2%
Eskilstuna	117	207	36,1%
Karlskoga	60	105	36,4%
Uppsala	51	0	
Sala	42	28	60,0%
Enköping	27	0	
Fagersta	25	13	65,8%
Katrineholm	19	0	
Övriga regioner	143	0	
Utlandet	3	0	

Summa 1 651

1) gäller hela Örebro län

DIS B är medl. i DIS Bergslagen.

DIS är medlemmar enbart i DIS

Uppsala, Enköping, K-holm tillhör andra Reg.för..

54356 Kenth Thuresson	KARLSTAD
54370 Björn Fredriksson	FORSHAGA
54378 Helen Jersarp	MALUNG
54385 Ingrid Sköldgård	SKOGSTORP
54390 Ann-Catrin Strömberg	ÖREBRO
54394 Håkan Ljusteräng	SÄTER
54424 Nils Erik Norin	VÄSTERÅS
54428 Jan Sjögren	KARLSKOGA
54441 Billy Fredriksson	HALLSTAHAMMAR
54443 Kristina Eklund	VÄSTERÅS
54444 Anneli Andersson	ORSA
54458 Bengt Larsson	KRISTINEHAMN
54459 Rickard Grusell	SKINNSKATTEBERG
54468 Kerstin Fallbrink	VÄSTERÅS
54476 Kent Rönnerberg	ÖREBRO
54487 Nils Öström	STOCKHOLM
54519 Göran Olsson	LUDVIKA
54545 Elisabeth Björkman	KARLSTAD
54548 Hans-olof Ludvigsson	SÖDERBÄRKE
54597 Christer Nore	VÄSTERÅS

Släktforskningens dag

Lördagen den 19 mars 2016

I sedvanlig ordning avhålls denna dag över hela landet den tredje lördagen i mars. Årets tema är "Släktforskning med DNA". På vår hemsida kommer vi att ange var Dis-Bergslagen deltar.

Att göra en släktbok (forts från sid. 6)

Hur disponera materialet på ett vettigt sätt? Jag kom fram till följande ordning:

1. Ett litet förord med uppgifter om vad boken handlar om m.m.

2. En antavla i fem generationer och grafisk form med Lars-Gunnar och hans förfäder. Jag har inte forskat så mycket på hans mors sida så antavlan omfattar "Marklundarna". Disgen erbjuder en mängd olika utskriftsvarianter av antavlor, stamtavlor och släktematriklar och jag kunde gärna ha gjort någon fler för tydlighetens skull.

3. Både historiska och aktuella kartor från Lantmäteriet där skärmklippverktyget var till stor hjälp.

4. Jag har tidigare samlat in en del historiskt material från Byske, bl.a. om sågen och om glasbruket som fanns där i mitten av 1800-talet. Jag har valt att ta med detta som löptext i släktboken.

5. Sist, men inte minst, tog jag ur Disgen fram en släktematrikel över Lars-Gunnars släkt. En släktematrikel kan bli väldigt omfattande men eftersom jag mest forskat på hans fars sida kom släktematrikeln bara att omfatta ett 60-tal sidor. Har man en stor släkt att redovisa är det lämpligare att göra en antavla i tabellform. Jag hade gärna velat ha med några fler bilder på Lars-Gunnars äldre släktingar men tyvärr har jag inte fått fram dessa.

(Curt kommer att visa en del på Tematräffen)

Tematräffar

Västerås:

Söndagen den 31 januari 2016 kl. 15.00

Plats: ABFs lokaler i Culturen, Västerås

Tema: Så presenterar vi vår forskning och olika källor, Bo Holmgren, Curt Nordin med flera.

Söndagen den 13 mars 2016 kl. 15.00

Plats: ABFs lokaler i Culturen, Västerås

Årsmöte (se separat plats i tidningen)

Tema: Ännu ej fastställt

Söndagen den 17 april 2016 kl. 15.00

Plats: ABFs lokaler i Culturen, Västerås

Tema: Ännu ej fastställt

Tematräffar på andra orter:

Planeringen av tematräffar pågår även på andra orter i vårt område.

Se www.dis-bergslagen.se

Medlemsmöten (f.d. Öppet Hus)

Dis-Bergslagen i Västerås har bytt lokal!

Vi finns numera i ABFs lokaler i Culturen (samma plats som vi har våra tematräffar).

Följande datum gäller för våren:

20 januari

3 februari

17 februari (inställt)

2 mars

16 mars

30 mars

13 april

27 april

Tiden är som vanligt mellan kl. 17.00 och kl. 20.00, Senaste ankomst är kl. 19.00.

Vi har ett antal datorer med olika abonnemang samt diverse släktforskningskort. Ta gärna med egen dator om du vill ha hjälp med eget material.

På baksidan kan man se ägaren av huset i den kulturskyddade bergslagsbyn Bråfors, Erik Brate, som berättar om byn och de berömda målningarna i husets övervåning.

Bland de intressanta målningarna finns Jesus och lärjungarna vid den sista måltiden,

Eriks far och farbror sköt med pilbåge på ”hatobjektet” Judas Iskariot. Skadorna har inte restaurerats.

Läs mera om Bråfors på Bergslagsrötter.

DIS-Bergslagens årsmöte

Söndagen den 13 mars 2016 kl 15.00

Culturen, Sintervägen 6, Västerås

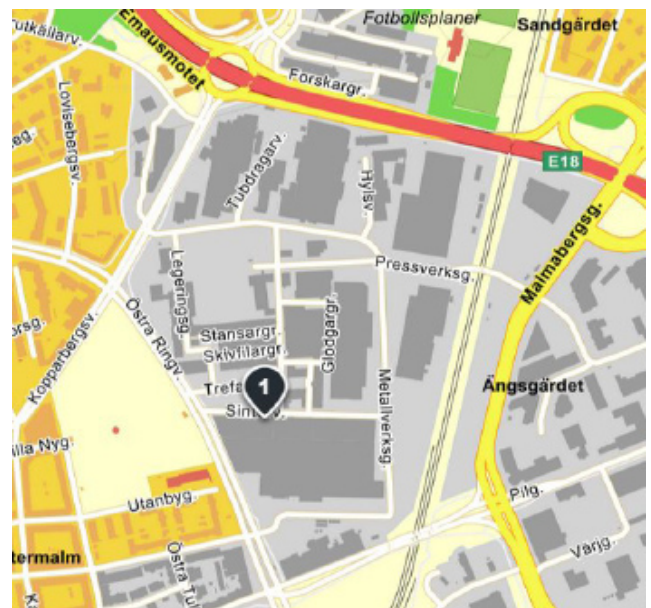
Enligt §6 i föreningens stadgar ska vid årsmöte följande punkter behandlas:

- Val av ordförande och sekreterare för mötet
- Val av två personer, tillika rösträknare, att jämte ordförande justera protokollet
- Fråga om kallelse skett i stadgeenlig ordning
- Fastställande av föredragningslista
- Styrelsens verksamhetsberättelse med bokslut och ekonomisk redovisning
- Revisorernas berättelse
- Fastställande av resultat- och balansräkning
- Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
- Fråga om antalet styrelseledamöter och suppleanter
- Val av ordförande
- Val av styrelseledamöter och suppleante
- Övriga val som styrelsen föreslår
- Fråga om valberedning
- Framställningar från styrelsen och behandling av motioner från medlemmarna
- Förslag till verksamhetsplan och budget för kommande år
- Övriga frågor att bereda av styrelsen

Stadgar och verksamhetsberättelse kommer att finnas på vår hemsida.

Vägbeskrivning för den som kommer med bil:

Åk in mot centrum från E18, exempelvis från Emausmotet fram till Cityringen Utmed Cityringen i den östra delen, dvs. Östra Ringvägen, ligger Culturen. Utanför finns P-platser med parkeringsautomater.

Avsändare: DIS-Bergslagen
c/o Elsmarie Strömberg,
Kristinagatan 16, 724 61 Västerås.

B Osorterad
Brevsändning

